

3.8.2020

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisen pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen hyväksynnästä.

ASIAN VIREILLETULO

Asia on tullut vireille Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen 2.7.2020.

ILMOITUKSEN TEKIJÄ JA YHTEYSHENKILÖ

Pirkanmaan ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat – vastuualueen Keskitetyt ympäristöpalvelut –yksikkö.

Laskutustiedot ovat ilmoituksen liitteessä.

Yhteyshenkilö:

Pima-asiantuntija Sanna Pyysing, puh. 0295 036 046, sanna.pyysing@ely-keskus.fi

PUHDISTETTAVAN ALUEEN SIJAINTI JA ALUEEN HALTIJA

Kunta	Pedersören kunta
Katuosoite tai muu osoitetieto	Vaasantie 5
Kiinteistötunnus	599-401-3-73
Kiinteistön omistajat	Stefan Fagerström ja Thomas Haldin

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maan puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

ILMOITUKSESSA ESITETTY PUHDISTETTAVAA ALUETTA KOSKEVAT TIEDOT

Alueen käyttö, kaavoitus ja naapurusto

Kohde sijaitsee Pedersören Pännäisissä. Kiinteistöllä on harjoitettu polttoaineen jakelua kaupan yhteydessä. Kauppatoimintaa on harjoittanut Pedersöre HLG (Pedersöre Handelslaget) ja fuusioitumisen myötä Handelslaget Botnica osuuskauppa, Keskipohtanmaan Osuuskauppa (KPO). Loppuvaiheessa kaupan toiminnanharjoittaja on ollut Kb Bennäs Mini-Center Ky. Kauppatoiminnan tarkkaa toiminta-aikaa ei ole tiedossa. Toiminta on mahdollisesti alkanut vuonna 1959 ja ilmeisesti loppunut 1990-luvulla (viimeistään 1998).

Kohteessa on ollut maanpäällisiä ja maanalaisia säiliöitä. Mahdollisesti maanpäällisiä on ollut kaksi ja maanalaisia yksi. Maanalaisten säiliöiden luotaus tehtiin 24.5.2019.

Luotauksessa havaittiin heijasteita, joita ei voitu kuitenkaan varmuudella todentaa säiliöiksi. Myydyistä polttoaineistakaan ei ole tarkkaa tietoa. Oletettavasti myynnissä on ollut bensiiiniä ja polttoöljyä/dieseliä. Säiliö- ja jakelualue on sijainnut entisen kaupparakennuksen kaakkoiskulman luona. Jakelumittarit sijaitsivat lähinnä tietä ja säiliöt niiden länsipuolella.

Kiinteistöllä on käytössä öljylämmitys. Lämmitysöljysäiliö sijaitsee rakennuksen sisätiloissa.

Alueen kaavoitukseen (KL) ei ole tiedossa muutoksia. Tulevaisuudessa kiinteistöllä sijaitseva rakennus on tarkoitus mahdollisesti myydä tai purkaa.

Pilaantumisen aiheuttanut aine

Kohteen maaperä on pilaantunut öljyhiilivetyjen keskitisleillä (C10 - C21) kohteessa pitkään jatkuneen polttonesteiden jakelutoiminnan seurauksena.

Maaperä-, pohjavesi- ja pintavesiolosuhteet

Pihan pinnoite tutkimusalueella on nurmi ja sora. Alueen perusmaa on silttiä ja savea. Tutkimusten yhteydessä kalliopintaa ei tavoitettu.

Kiinteistö ei sijaitse pohjavesialueella. Kohdetta lähin pohjavesialue sijaitsee noin 4,2 km päässä lännessä (Sandnäset, 1059908).

Kohdetta lähin pintavesistö on nimetön lampi, joka sijaitsee noin 160 m päässä koillisessa. Sadevedet kiinteistöllä imeytyvät suoraan maaperään. Kiinteistö on liitetty viemäriverkostoon. Kiinteistöllä ei ole salaojaputkia.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

- Maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden perustutkimusraportti, Käytöstä poistettu polttonesteen jakelupiste 68910-5-80538, Vaasantie 5, 68910 Pännäinen, Pedersöre. Ramboll, 10.7.2019.
- Maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden puhdistussuunnitelma, Käytöstä poistettu polttonesteen jakelupiste 68910-5-80538, Vaasantie 5, 68910 Pännäinen, Pedersöre. Ramboll, 29.6.2020.

Tutkimukset maaperän ja pohjaveden pilaantumisesta

Perustutkimukseen liittyvät maastotyöt on tehty 12.6.2019. Näytteitä otettiin yhteensä 12 kairapisteestä. Tutkimuksissa havaittiin alemman ohjearvon ja kynnysarvon ylittäviä pitoisuuksia öljyhiilivetyjä. Yhteensä 20 näytettä tutkittiin PetroFlag-kenttäanalyysillä. 5 näytettä tutkittiin laboratoriossa. Niistä määritettiin kevyet, keskiraskaat ja raskaat öljyhiilivetyjakeet, BTEX-yhdisteet, MTBE ja TAME. Yhdelle näytteelle tehtiin öljyhiilivetyjen fraktiointi alifaattisiin sekä aromaattisiin jakeisiin.

Maaperän haitta-ainepitoisuudet

Näytepisteessä NP 10 havaittiin keskiraskaiden jakeiden osalta alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus n. 2,0 - 3,0 metrin syvyydellä sijaitsevassa maakerroksessa. Lisäksi näytepisteissä NP2 ja NP9 havaittiin aistinvaraisesti öljyhiilivetyjä sekä mitattiin kenttämittarilla samassa kerrossyvyudessa pitoisuus, joka mahdollisesti ylittää alemman ohjearvon. Näitä tuloksia ei kuitenkaan ole varmennettu laboratoriossa. Historiaselvityksen perusteella maanpäällinen säiliö ja tankkauspiste ovat sijainneet näytepisteen NP2 läheisyydessä minkä vuoksi nämä näytepisteet on laskettu mukaan pilaantuneen alueen laajuutta arvioitaessa.

Kohteesta otetussa talousvesinäytteessä "VN1" ei todettu laboratorion analyysimenetelmän määrittämisrajoja ylittäviä pitoisuuksia tutkittujen hiilivetyyhdisteiden osalta.

Öljyhiilivedyillä pilaantuneen (pitoisuudet yli VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon) alueen pinta-alaksi arvioidaan n. 85 m², jossa pilaantuneeksi luokiteltavia maa-aineksia arvioidaan olevan n. 170 m³itd (n. 250 t). Pilaantuneissa maa-aineksissa arvioidaan yhteensä olevan noin 130 kg öljyä (keskitisleitä ja raskaita jakeita), kun laskentaperusteena käytetään öljyhiilivetyjen suurinta laboratoriossa mitattua pitoisuutta (522 mg/kg) ja muuntokerrointa 1,5 (m³itd . t).

Pohjaveden haitta-ainepitoisuudet

Pohjavettä ei ole tutkittu.

Riskinarvio ja arvio puhdistustarpeesta

Entisellä säiliö- ja jakelualueella tehtyjen tutkimusten perusteella alueella havaittiin keskiraskaita öljyjakeita VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon ylittävä pitoisuus, mikä edellyttää puhdistustarpeen arviointia riskinarvioinnin perusteella.

VNa 214/2007 mukaisen riskitarkastelun perusteella kohteessa on olemassa matala riski haitta-aineille altistumiselle suoran ihokosketuksen tai suun kautta, mikäli pilaantuneella alueella suoritetaan kaivutöitä. Lisäksi on olemassa matala riski haitta-aineiden leviämiseksi ympäristöön vajovesien mukana ja/tai kalliorakojen kautta.

On lisäksi huomioitava, että mahdolliset pilaantuneella alueella suoritettavat kaivutyöt (pois lukien pilaantuneen maan kunnostustoimenpiteet) saattavat aiheuttaa pilaantuneen maa-aineksen leviämistä ympäristöön. Mikäli pilaantuneella alueella tehdään maanrakennus- tai muita kaivutöitä, vaatii öljyisten maiden käsittely YSL:n mukaisia toimenpiteitä. Tämän takia öljyhiilivetyjä sisältävä maaperä estää kiinteistöllä ns. normaalin kaivutyön tekemisen.

Öljysuojarahaston hankkeessa käytettävänä yksinkertaistettavan riskiluokituksen luokitus on riskiluokka 3 (Kohonnut öljyhiilivetypitoisuus). Riskiluokituksen perusteena on maaperässä todettu öljyhiilivetyjen keskitisleidien alemman ohjearvon ylitys ja kohonneen pitoisuuden sijainti lähellä runkovesilinjaa, joka sijaitsee pilaantumisen läheisyydessä kiinteistön kaakkoiskulmassa.

Esitetty kunnostussuunnitelma

Kunnostustavoitteet

Kohde esitetään puhdistettavaksi VNa 214/2007 mukaisiin haitta-ainepitoisuuksien alempiin ohjearvoihin. Pinnoittamattoman pintamaan (0-1 m) osalta esitetään puhdistustavoitteeksi kynnysarvotasoa käyttörajoitteen poistamiseksi. Lisäksi pilaantuneeksi todetulla alueella sijaitsevan runkovesilinjan läheisyydessä puhdistustavoitteiksi esitetään VNa 214/2007 mukaista kynnysarvotasoa. Lähtökohtaisesti puhdistustoimenpiteitä ei uloteta tiealueelle, ellei erikseen laadittava riskinarvio sitä edellytä.

Kunnostusmenetelmät, laadunvalvonta ja työn kuvaus

Puhdistus toteutetaan massanvaihtona. Kiinteistöltä poistetaan kaivamalla öljyhiilivedyillä pilaantunut maa-aines. Kaivetut pilaantuneet maa-ainekset kuljetetaan kuormat peitettynä ao. luvan omaavaan vastaanottopaikkaan käsiteltäväksi ja loppusijoitettavaksi. Tavoitepuhtauteen kaivettu alue täytetään pilaantumattomilla muualta tuoduilla tai kohteesta kaivetuilla, rakentamiseen soveltuvilla maa-aineksilla.

Kaivutyössä mahdollisesti poistettavat jakelutoimintaan liittyvät rakenteet tai muu jäte kuljetetaan luvan ko. jätteen käsittelyyn omaaviin käsittelypaikkoihin.

Mikäli massanvaihtoa täydentäviä puhdistusmenetelmiä tarvitaan, esitetään niiden suunnitelmat valvovalle ympäristöviranomaiselle erikseen hyväksyttäväksi.

Tutkimusten aikaisten havaintojen perusteella kaivantoon ei arvioida kertyvän merkittävästi vettä. Mikäli kaivantoihin kertyy kaivun aikana vettä, puhdistustyön aikana kaivanto pidetään tarvittaessa kuivana pumppaamalla sinne kertynyt vesi uppopumpulla öljynerottimen kautta kaivualueen ulkopuoliseen maastoon. Vaihtoehtoisesti vedet voidaan poistaa kaivannosta imuautolla ja toimittaa ja asianmukaiseen jatkokäsittelyyn.

Työn valvojaksi nimetään ennen työn aloittamista ympäristöasiantuntija. Ympäristötekninen valvoja ohjaa kaivutyötä ja maa-ainesten lajittelua työnaikaisella näytteenotolla sekä kenttäanalyysillä ja – havainnoilla sekä laboratorioanalyysien ilmoituksen liitteenä olevassa kunnostussuunnitelmassa esitetyllä tavalla. Näytteenotto on esitetty kunnostussuunnitelmassa. Työn valvojan ja urakoitsijan yhteystiedot ilmoitetaan ennen töiden aloittamista työmaan aloitusilmoituksessa. Työmaan valvoja kutsuu ennen töiden aloittamista koolle aloituskokouksen.

Selvitys puhdistamisen ympäristövaikutuksista ja ympäristöhaittojen ehkäisystä

Kunnostuksen yhteydessä kiinteistön maaperästä poistetaan pilaantuneiksi todetut maa-ainekset sekä mahdollisesti löytyvät ei tiedossa olevat maanalaiset jakelurakenteet. Kunnostus toteutetaan siten, että kunnostettavaa kohdetta voidaan kunnostuksen jälkeen käyttää ilman, että päättäneestä jakelutoiminnasta aiheutuu ympäristö- tai terveyshaittaa tai rajoituksia kohteen maa-ainesten käytölle.

Kunnostustyö ei aiheuta merkittävässä määrin ympäristöön haitallisia vaikutuksia, koska pilaantunut maa kuljetetaan kohteesta välittömästi kaivun jälkeen pois. Työmaan normaalit suojatoimenpiteet ja turvallisuusohjeet on esitetty kunnostussuunnitelmassa. Kunnostustyön aiheuttamat ympäristövaikutukset eivät merkittävästi poikkea normaalin maarakentamisen vaikutuksista.

Puhdistustavoitteen mukaan alueelle ei jää maa-ainesta, josta aiheutuisi ympäristö- tai terveyshaittaa.

Jätteiden käsittely ja varastointi

Kaivutyössä mahdollisesti poistettavat jakelutoimintaan liittyvät rakenteet tai muu jäte kuljetetaan luvan ko. jätteen käsittelyyn omaaviin käsittelypaikkoihin. Veden käsittelyssä mahdollisesti syntyvä öljypitoinen sakka toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan pilaantuneiden maa-ainesten mukana.

Työaikaisten riskien hallinta

Ulkopuolisten pääsy työmaa-alueelle estetään aitauksin ja varoituskyltein. Tarvittaessa kaivettavaa maata kostutetaan pölyämisen estämiseksi. Haitta-aineiden leviäminen ympäristöön vältetään estämällä autojen tarpeeton liikkuminen pilaantuneella alueella ja peittämällä kuormat. Vaasantien varteen asetetaan tarvittaessa työmaasta varoittavat liikennemerkit.

Pilaantuneiden maiden kaivutyö toteutetaan siten, että maa-aineksia ei levitetä kaivun aikana puhtaalle alueelle. Kaivantoihin mahdollisesti kertyvää öljyistä vettä ei johdeta puhdistamattomana maastoon. Ennen puhdistustyön aloittamista laaditaan työtä koskevat työturvallisuus-työsuojeluohjeet. Urakoitsija tunnistaa puhdistustyöhön liittyvät riskit ja laatii ennen työn aloittamista ympäristötekni- sen valvojan hyväksyttäväksi kohdekohtaisen laatu- ja riskienhallintasuunnitelman. Valvoja täydentää tarvittaessa suunnitelmaa.

Maa-ainesten hyödyntäminen

Puhdistuksen tavoitetaso alittavat kaivumaa-ainekset hyödynnetään kaivannon alustäytössä sekä pinnan nurmikerroksen osalta pinnan viimeistelyssä puhdistustoimenpiteiden päätyttyä. Hyödyntämissyvyydet selviävät pilaantuneen maan kaivun päätyttyä ja kaivannon syvyyden varmistuttua. Pilaantumattomia maa-aineksia levitetään tarvittaessa myös ajoreiteille.

Laadunvalvonta

Puhdistuksen ympäristötekni- nen valvoja ohjaa kaivutyötä ja maa-ainesten lajittelua työnaikaisella näytteenotolla sekä kenttäanalyysillä ja – havainnoilla. Kaivettavista maa-aineksista otetaan seurantanäytteitä maalajikerroksittain ja esiintyvien haitta-aineiden sekä kaivun laajuuden mukaan, kuitenkin vähintään yksi pohjanäyte (paitsi jos kaivu rajautuu kallioon) ja yksi seinämänäyte per kaivanto.

Maaperänäytteiden öljyhiilivetypitoisuuksia seurataan aistinvaraisin havainnoin, fotoionisaattorimittarilla (PID) sekä kenttäanalyysillä (esim. PetroFLAG). Kenttähavaintojen ja – analyysien perusteella maa-ainekset lajitellaan tarkasti ja

ohjataan pitoisuuksien mukaan oikeaan vastaanottoipaikkaan. Kenttäanalyysien tuloksista n. 10 % varmennetaan laboratorioanalyysin.

Maaperän jäännöspitoisuudet määritetään kaivantojen pohjalta ja seinämistä otetuista näytteistä laboratoriossa. Ennen laboratorioon lähettämistä kyseisten näytteiden edustamat alueet todetaan kenttäanalyysillä riittävän puhtaiksi. Kustakin kaivannosta otetaan vähintään kaksi näytettä. Näytteet otetaan edustavalla tiheydellä siten, että jokaisen seinän ja pohjan osan keskimääräinen pitoisuus tulee selvitettyä.

Mikäli numeeriseen puhdistustavoitteeseen ei valitulla puhdistusmenetelmällä päästä, tarkastellaan jatkotoimenpiteiden tarvetta erikseen laadittavan riskiarvion perusteella, jota varten tehdään vähintään yhdestä maanäytteestä öljyhiilivetyjen fraktiointianalyysi (aromaattiset ja alifaattiset jakeet). Pilaantuneet ja pilaantumattomat täyttömaat erotetaan toisistaan kaivantoon asennettavalla suodatinkankaalla.

Tiedotus

Tilaaaja tiedottaa työmaasta puhdistustyön osapuolia aloitusilmoituksella. Puhdistustyön ympäristötekniinen valvoja tiedottaa tarvittaessa työstä etukäteen naapurustoa.

Työmaa varustetaan pilaantuneen maan puhdistuksesta kertovilla kylteillä. Valvoja informoi tarvittaessa puhdistuksen kulusta naapurustoa harkitsemassaan laajuudessa sekä kunnan ympäristöviranomaisia ja alueellista ELY-keskusta.

Ympäristötekniinen valvoja sopii puhdistustyömaan aloituskokouksen ajankohdasta ja tiedottaa siitä asianosaisia.

Raportointi

Urakoitsija pitää työmaapäiväkirjaa, johon myös ympäristötekniinen valvoja ja viranomaiset voivat halutessaan tehdä merkintöjä. Puhdistustyömaan ympäristötekniinen valvoja pitää kirjaa kohteesta kaivetuista ja pois kuljetetuista maa-aineksista, pitoisuuksista, sijoituspaikoista ja ajankohdista. Kirjanpito pidetään ajan tasalla ja viranomaisten saatavilla työmaalla puhdistuksen aikana.

Pilaantuneen maan puhdistustyöstä tehdään loppuraportti, joka toimitetaan tilaajan toimesta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Pedersören kunnan ympäristöviranomaiselle työn päättymisen jälkeen.

Raportin laatija täyttää ympäristöhallinnon sähköisen loppuraportin tiivistelmän ja liittää sen loppuraportin liitteeksi, mikäli sähköinen lomake on raportin laadinnan aikaan käytössä. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen puhdistustyötä koskevan kirjallisen hyväksymisen jälkeen kohde luovutetaan JASKA-hankkeesta.

Puhdistamistyön toteutusaikataulu

Pilaantuneen maaperän kunnostus on suunniteltu toteutettavaksi syksyn 2020 aikana. Työn arvioitu kesto on 2-3 työvuorua.

Työn päättäminen ja jälkiseuranta

Puhdistustyö päättyy, kun kaikki haitta-aineita yli tavoitetason sisältävät pilaantuneet maa-ainekset on poistettu tai muuten todetaan alueen haitta-aineiden laadun ja määrän olevan sellaisia, ettei niistä aiheudu haittaa ympäristölle tai terveydelle. Lisäksi alueelta on poistettu mahdolliset jakelutoiminnan aikaiset rakenteet ja kaivannot on täytetty tiivistäen pilaantumattomalla kitkamaalla.

Puhdistustavoitteen mukaan alueelle ei jää maa-aineksia, joista aiheutuisi ympäristö- tai terveyshaittaa. Mikäli em. tavoitteeseen ei valitulla puhdistusmenetelmällä päästä, tarkastellaan jatkotoimenpiteiden tarvetta erikseen laadittavan riskiarvion perusteella. Mikäli kohde saadaan puhdistettua haitattomalle tasolle, ei jälkiseurantarvetta ole. Mahdollinen jälkiseurantarve arvioidaan puhdistuksen jälkeisessä raportissa.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Tiedottaminen ja lausunnot

Ilmoitusta ei ole kuulutettu eikä siitä ole pyydetty lausuntoja.

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hyväksyy Pirkanmaan ELY-keskuksen jättämän, Pedersören kunnan alueella sijaitsevan kiinteistön 599-401-3-73 pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen ja antaa siinä esitetyn lisäksi kiinteistön puhdistamista varten seuraavat määräykset:

Kunnostustavoitteet ja -menetelmät

1. Kiinteistön 599-401-3-73 maaperä tulee puhdistaa siten, että kunnostettavalla alueella seuraavat Valtioneuvoston asetukseen (214/2007) perustuvat alemmat ohjearvotasot saavutetaan:

Haitta-aine:	Tavoitetaso mg/kg:
<i>Bensiinijakeet (C5-C10)</i>	100
<i>Keskitisleet (>C10-C21)</i>	300
<i>Raskaat öljyjakeet (>C21-C40)</i>	600

Runkovesijohtoa ympäröivä maa 1 metrin etäisyydellä sekä pinnoittamaton pintamaa 0-1 m syvyydeltä tulee puhdistaa siten, että seuraava Valtioneuvoston asetukseen (214/2007) perustuva kynnysarvotaso saavutetaan:

Haitta-aine:	Tavoitetaso mg/kg:
<i>Öljyjakeet (>C10-C40)</i>	300 mg/kg

Mikäli maaperän puhdistuksen yhteydessä tulee esiin haitta-aineita, joita ei tällä hetkellä ole tiedossa, ovat maaperän puhdistusvaatimuksen tavoitetasoina VNa 214/2007:n alemmat ohjearvotasot.

Maaperässä vapaana faasina olevat haitta-aineet tulee poistaa maaperästä. (YSL 133, 136 §, JL 72 §)

Kunnostusmenetelmään liittyvät määräykset

2. Näytteenotto ja kenttäanalyysit on tehtävä asiantuntevasti ja laadukkaasti. Kaivettujen ja käsittelyyn vietävien maamassojen haitta-ainepitoisuuksia tulee seurata kenttämittauksin. Haitta-ainepitoisuudet tulee varmentaa riittävällä määrällä laboratorionäytteitä. Maamassojen määrästä ja haitta-ainepitoisuuksista on pidettävä kirjaa. Kirjanpito on liitettävä laadittavaan loppuraporttiin. (YSL 16, 17, 52, 62 ja 209 §)

Maa-ainesten käsittely, hyötykäyttö ja välivarastointi alueella

3. Tarvittaessa toteutettava välttämätön kertaluontoinen välivarastointi esim. kaatopaikkaselvitystä varten saa kestää korkeintaan kaksi kuukautta. Maa-ainesten välivarastointi tulee järjestää tiiviisti erillään muusta ympäristöstä siten, että maa-ainekset pysyvät kuivana, eikä niistä valu mitään haitta-aineita alapuoliseen maaperään.

Myös maa-ainesten sekoittuminen ympäristön maaperään tai pölyäminen tulee estää. Välivarastointia tulee myös tarkkailla säännöllisesti. Välivarastointi ei saa aiheuttaa vaaraa tai haittaa ympäristölle, naapureille tai maaperälle ja pohjavedelle. Välivarastoalueiden maaperän puhtaus tulee tarvittaessa varmistaa ja kunnostaa välivarastojen purkamisen jälkeen. (YSL 7, 16 ja 52 §)

4. Haitta-ainepitoisuuksiltaan kohteen puhdistusarvot alittavaa maa-ainesta voidaan hyödyntää kohteen kaivantojen täytöissä ja kohteen maanrakentamisessa, mikäli se rakennusteknisesti on siihen soveltuvaa. Pilaantuneen maa-ainesjätteen laitos- ja ammattimainen käsittely vaatii aina ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen luvan. (YSL 27, 136 §, JL 5 §)

5. Jos rakennus- tai kaivuteknisistä syistä tai julkisoikeudellisista lupasyistä alueelle joudutaan jättämään pilaantuneita maita ja ne eristetään ympäristöstä, tulee eristykseen käyttää yleisesti käytössä olevia eristeratkaisua sekä esittää käytettävä ratkaisu valvontaviranomaiselle hyväksyttäväksi. (YSL 7, 52, 136 §)

6. Mikäli maaperän kunnostustavoitteita ei saavuteta, on ilmoituksen tekijän esitettävä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle hyväksyttäväksi riskinarviointi raja-arvojen ylittävien jäännöspitoisuuksien mahdollisista vaikutuksista ympäristölle ja terveydelle sekä mahdollisten jatkotoimenpiteiden ja/tai tarkkailun tarve. Riskinarvioinnin perusteella ELY-keskus voi tarvittaessa antaa ohjeita tai määräyksiä jatkotoimenpiteistä.

Riskinarvioinnissa tulee noudattaa VNa 214/2007:n määräyksiä sekä ”Pilaantuneen maa-alueen riskinarviointi ja kestävä riskinhallinta” (Ympäristöhallinnon ohjeita 6/2014) ohjeistusta. (YSL 133,134,136 §)

Vesien tutkiminen ja käsittely

7. Kaivantoihin työn aikana mahdollisesti kertyvä haitta-ainepitoinen vesi tulee tutkia ja tarvittaessa toimittaa käsiteltäväksi luvan omaavaan laitokseen tai käsitellä muulla valvovan viranomaisen hyväksymällä tavalla. Muita laajempia pohjaveden kunnostustoimenpiteitä ei voi tehdä tämän päätöksen perusteella. (YSL 52, 136 §)

Jätteiden käsittely

8. Kunnostuksen aikana maaperässä havaittava jäte tulee poistaa ja toimittaa luvanvaraiseen vastaanottoaikaan. Jätteen voi kuitenkin jättää maahan, mikäli se on voimassa olevan lainsäädännön tai kunnan ympäristönsuojelumääräysten perusteella luvalta tai jätteen maahan jättämiselle on saatu hyväksyntä toimivaltaiselta viranomaiselta tai jätteen maahan jättämiselle on olemassa voimassa oleva ympäristölupa. (JL 5, 12, 13 ja 72 §)

9. Pilaantuneet maa-ainekset tulee toimittaa käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa kyseisten maa-aineiden vastaanotto on hyväksytty. Maamassat tulee peittää kuljetuksen ajaksi. Alueelta poiskuljetettavasta maasta on otettava vastaanottoaikaan edellyttämällä tavalla riittävä määrä maanäytteitä laboratorioissa tehtäviä kontrollimääryksiä varten. (YSL 27, 136 §)

10. Pilaantuneiden maiden ja vesien sijoituskohteista ja niihin kuljetettavien massojen määrästä, kuljetusmatkoista, laadusta ja toimitusajankohdista on pidettävä kirjaa. Pilaantuneen maan (eli jätteen) haltijan on laadittava kuormakohtaiset siirtoasiakirjat jätteestä. (JL 121§)

11. Pilaantuneiden maa-ainesten tai pilaantuneen veden sekä muiden jätteiden kuljetuksesta vastaavan kuljetusyrityksen tulee olla rekisteröitynyt ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin ja kuljettajalla on oikeus kuljettaa vain niitä jätteitä, jotka on merkitty jätehuoltorekisteriotteeseen. Jätehuoltorekisteriote on pidettävä mukana jätteen kuljetuksen aikana.

Jätteiden haltija ei voi antaa jätteitä kuljetettavaksi kuljettajalle, joka ei ole rekisteröitynyt jätehuoltorekisteriin. (JL 29, 94 ja 142 §)

Terveys- ja ympäristöhaittojen hallinta ja työturvallisuus

12. Pilaantuneiden maa-ainesten kaivaminen ja kuljettaminen on toteutettava siten, että pilaantuneen maan leviäminen ympäristöön kaivutyön ja kuljetuksen aikana estetään. (YSL 7 ja 52 §)

Poikkeukselliset tilanteet

13. Kunnostussuunnitelmasta poikkeamisesta ja työn aikana ilmenevistä poikkeuksellisista tapahtumista on viipymättä ilmoitettava Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja tarvittaessa muille tahoille. (YSL 172 §)

14. Jos pilaantuneisuuden arvioidaan tai todetaan jatkuvan naapurikiinteistölle, on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Valvontaviranomainen voi antaa määräyksiä ja ohjeita naapurikiinteistön kunnostamisesta. (YSL 52 ja 172 §)

Valvontaviranomaiselle tiedottaminen ja raportointi

15. Kunnostustyön aloittamisesta ja päättymisestä tulee ilmoittaa sähköpostitse Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle kirjaamoon ja Pedersören kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Hakijan on nimettävä asiantunteva henkilö, joka vastaa alueen puhdistamisesta, päätöksen ehtojen noudattamisesta ja kiinteistön valvonnasta puhdistuksen aikana. Aloitustilaisuudessa tulee olla ympäristöteknisen valvojan ja pilaantuneiden maamassojen vastaanottajien yhteystiedot sekä työn arvioitu kesto. (YLS 172, 209 §)

16. ELY-keskus voi maaperän puhdistamiseen liittyvien ennalta arvaamattomien tulosten tai seikkojen perusteella antaa tarvittaessa maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen liittyviä ohjeita tai määräyksiä. (YSL 52 ja 62 §)

17. Työn päätyttyä ilmoituksen tekijän tulee toimittaa Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Pedersören kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle loppuraportti puhdistustyöstä kolmen kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Loppuraportti tulee laatia Ympäristöopas 2010, Pilaantuneen maa-alueen kunnostuksen loppuraportti -ohjeen mukaisesti. (YSL 172 §)

Määräysten perustelut

Päätöksen määräykset on annettu ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan puhdistustyön tavoitteita, maa-aineksen hyödyntämistä, puhdistustyön valvontaa ja lopputuloksen arviointia varten.

Kohdealue tulee mahdollisesti olemaan asuinkiinteistö pilaantuneen maaperän kunnostuksen jälkeen. Lisäksi kohdealueen läpi kulkee vesijohto. Näin ollen kunnostuksen tavoitetasoksi soveltuvat Valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaiset alemmat ohjearvotasot ja pintamaassa sekä vesijohdon lähellä kynnysarvot.

Maaperässä oleva vapaa faasi katsotaan olevan jätettä, jota ei voi ympäristö- tai terveysriskien takia jättää maaperään.

Kunnostuksen aloittamiselle on annettu kohtuullinen määräaika terveys- ja ympäristöhaittojen minimoimiseksi ja sen varmistamiseksi, että kohteesta tehty tutkimukset ovat ajantasaisia kunnostukseen ryhdyttäessä.

Valvontaa, tarkkailua, rekisteröitymistä ja raportointia koskevat määräykset on annettu puhdistustavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi ja viranomaisvalvonnan helpottamiseksi sekä mahdollisten haittojen vähentämiseksi.

Tällä ilmoituspäätöksellä ei voi hyväksyä maahan jätettäväksi jätettä, eikä muutenkaan ainetta siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Päätös ei korvaa muita tarvittavia julkisoikeudellisia tai yksityisoikeudellisia lupia ja suostumuksia.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa viisi vuotta päätöksen antopäivästä. Kunnostustyö voidaan aloittaa päätöksen antopäivänä. Maaperän puhdistamista koskeva asia on saatettava uudelleen vireille, mikäli ilmoituksessa mainittuja alueita ei em. päivämäärään mennessä saada puhdistettua tämän päätöksen mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 5, 6, 7, 16, 17, 27, 52, 62, 133, 134, 136, 172 ja 209§
 Ympäristönsuojeluasetus (YSA 713/2014) 24, 25 ja 26 §
 Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007) 1 - 6 §
 Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista (331/2013)
 Hallintolaki (434/2003) 54 - 58 §
 Jätelaki (646/2011) 5, 12, 13, 29, 72, 94, 121 ja 142§
 Jäteasetus (179/2012) 3, 4, 7, 8, 9, 11, 20 ja 24 §
 Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (843/2017)
 Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
 Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 330 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 55 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän päätöksen käsittelyyn kului 6 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksestä tiedottaminen

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä ympäristönsuojelulain 85 § mukaisesti.

Päätös

Ilmoituksen tekijälle

Ilmoitus päätöksestä sähköisesti

Pedersören kunta, ympäristöviranomainen

Suomen ympäristökeskus

Muutoksenhaku

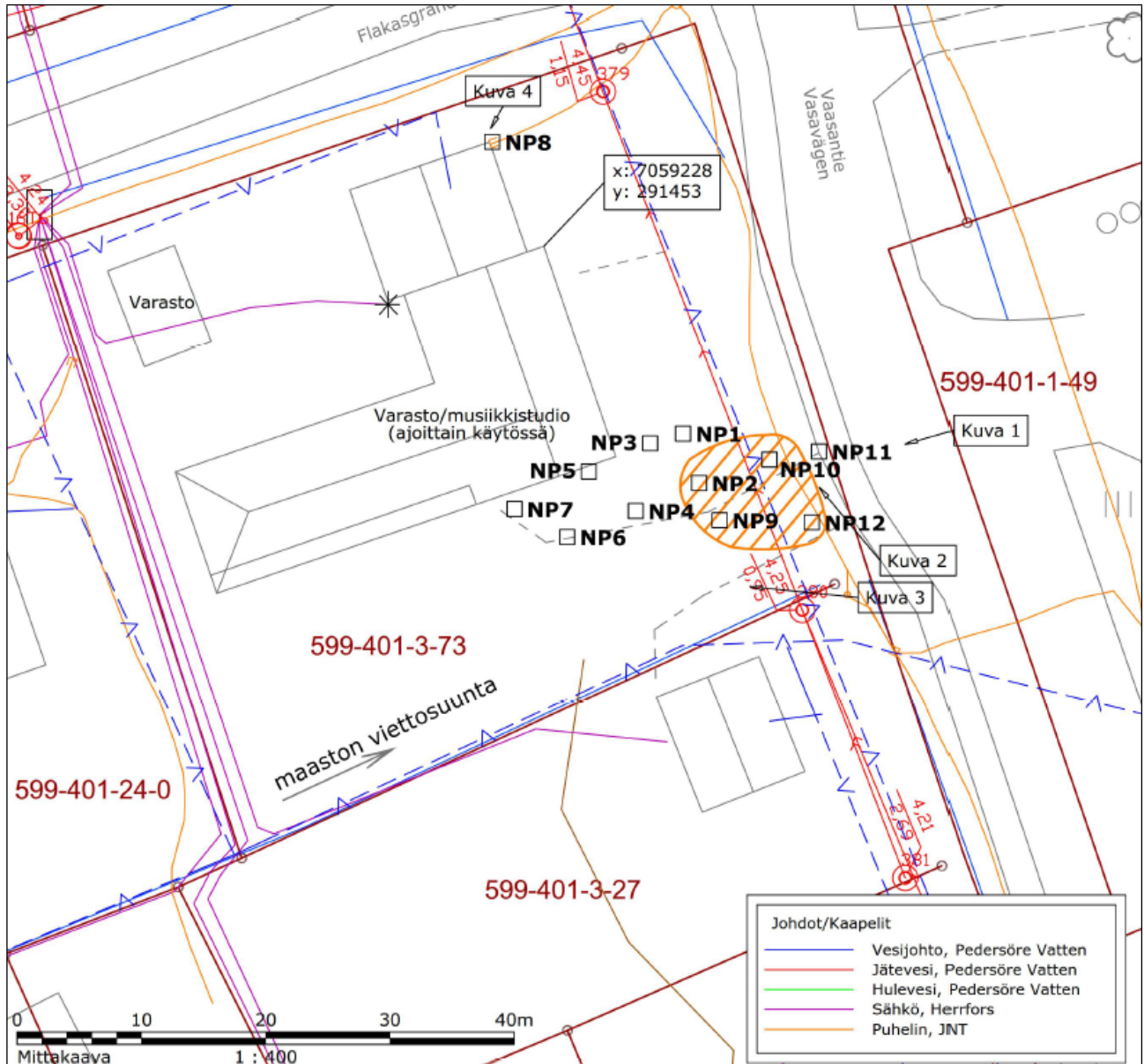
Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Vesihuoltoryhmän päällikön sijainen, ylitarkastaja Anne Petäjä-Ronkainen

Ylitarkastaja Katja Viitaniemi

LIITTEET: Kohteen asemapiirustus

Valitusosoitus

LIITE 1: Kohteen asemapiirustus

Lähde: Perustutkimusraportti, Ramboll, 25.6.2019.

Liite ELY-keskuksen päätökseen

VALITUSOSOITUS**Valitusviranomainen**

Tähän Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Milloin päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vaatimatta, päätös katsotaan tiedoksisaaduksi seitsemäntenä päivänä päätökseen merkitystä postiinjättöpäivästä, ellei muuta näytetä. Milloin päätös on lähetetty sähköisenä viestinä vastaanottajan suostumuksella, se katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään. Jos kyseessä on yleistiedoksianto tai julkinen kuulutus, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen/kuulutuksen julkaisemisesta.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot;
- se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite);
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut; ja
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS, Ympäristö ja luonnonvarat

Vaihe 0295 027 500

www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

Alvar Aallon katu 8

PL 156, 60101 Seinäjoki

Wolffintie 35

PL 262, 65101 Vaasa

Pitkäsillankatu 15

PL 77, 67101 Kokkola

NÄRINGS-, TRAFIK- OCH MILJÖCENTRALEN I SÖDRA ÖSTERBOTTEN, Miljö och naturresurser

Växel 0295 027 500

www.ely-centralen.fi/sodraosterbotten

Alvar Aallon katu 8

PB 156, 60101 Seinäjoki

Wolffskavägen 35

PB 262, 65101 Vaasa

Långbrogatan 15

PB 77, 67101 Karleby

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valitukseen valtakirja. Jollei hallintotuomioistuin toisin määrää, valtakirjaa ei tarvitse esittää, jos: 1) päämies on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa; 2) asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa hallintomenettelyssä tai tuomioistuimessa; 3) valtuutettu on asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa Vaasan hallinto-oikeudelle. Valitus liitteineen voidaan toimittaa perille henkilökohtaisesti, postitse, lähetin välityksellä, telekopiona tai sähköpostilla. Valituksen voi tehdä Vaasan hallinto-oikeuteen myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopio, sähköposti, sähköinen asiointipalvelu) toimitettavan valituksen tulee olla toimitettu siten, että se viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä on kokonaisuudessaan käytettävissä viraston vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä. Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Valituksen ja liitteiden lähettäminen postitse, sähköisesti tai lähetin välityksellä tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla. Suljetussa laitoksessa oleva voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty tätä tehtävää laitoksessa hoitamaan, tai laitoksen johtajalle ja tämän on toimitettava valitus viipymättä toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 260 €. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, Vaasa, 4. krs

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin: Kirjaamo 029 56 42780

Puhelinvaihde: 029 56 42611

Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: ma-pe klo 8.00-16.15

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Bilaga till NTM-centralens beslut

BESVÄRSANVISNING**Besvärsmyndighet**

I detta beslut av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten kan ändring sökas genom skriftligt besvär till **Vasa förvaltningsdomstol**.

Besvärstid

Besvär ska anföras skriftligen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. När besvärstiden räknas ut ska den dag då delfåendet sker inte räknas med. Om den sista dagen av besvärstiden infaller en helgdag, en lördag, självständighetsdagen, första maj, julafton eller midsommarafton, omfattar besvärstiden ännu följande vardag.

Dagen för delfående framgår av delgivnings- eller mottagningsbeviset. När det är fråga om mellanhandsdelgivning, anses delfåendet ha skett den tredje dagen efter den dag som framgår av delgivningsbeviset. Om beslutet har sänts per post utan att mottagningsbevis har krävts, anses delfåendet ha skett den sjunde dagen efter den dag då beslutet enligt anteckning därpå har lämnats in till posten, om inte något annat visas. Ett beslut som har sänts som ett elektroniskt meddelande med mottagarens samtycke anses ha blivit delgiven den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas. Tjänstebrev anses ha kommit till myndighetens kännedom den dag då brevet har anlänt. Vid offentlig delgivning eller offentlig kungörelse anses att delfåendet ha skett den sjunde dagen efter att meddelandet/kungörelsen har publicerats.

Besvärsinnehåll

I besvären ska följande anges

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter;
- postadress och eventuell annan adress, till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress);
- det beslut, i vilket ändring söks (det överklagade beslutet);
- till vilka delar omprövning begärs i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkanden);
- grunderna för yrkandena; och
- vad besvärsrätten grundar sig på, om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvär är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Besvärsbilagor

Till besvären ska följande fogas

- det överklagade beslutet med besvärсанvisning;
- en utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller en annan utredning om när besvärstiden har börjat löpa;

ETELÄ-POHJANMAAN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS, Ympäristö ja luonnonvarat

Vaihde 0295 027 500

www.ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

Alvar Aallon katu 8

PL 156, 60101 Seinäjoki

Wolffintie 35

PL 262, 65101 Vaasa

Pitkäsillankatu 15

PL 77, 67101 Kokkola

NÄRINGS-, TRAFIK- OCH MILJÖCENTRALEN I SÖDRA ÖSTERBOTTEN, Miljö och naturresurser

Växel 0295 027 500

www.ely-centralen.fi/sodraosterbotten

Alvar Aallon katu 8

PB 156, 60101 Seinäjoki

Wolffskavägen 35

PB 262, 65101 Vaasa

Långbrogatan 15

PB 77, 67101 Karleby

- de handlingar, som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan har lämnats till myndigheten.

Ombudet ska till besväret bifoga en fullmakt. Om inte förvaltningsdomstolen bestämmer något annat, behöver en skriftlig fullmakt inte visas upp, om 1) huvudmannen har befullmäktigat ombudet muntligen i domstolen, 2) samma person har uppträtt som ombud vid en tidigare handläggningsfas i förvaltningsförfarandet eller i domstol, 3) ombudet är advokat, offentligt rättsbiträde eller ett sådant rättegångsbiträde med tillstånd som avses i lagen om rättegångsbiträden med tillstånd.

Tillställande av besvär

Besvär ska tillställas Vasa förvaltningsdomstol inom besvärstiden. Besvär inklusive bilagor kan lämnas in personligen, skickas per post, genom bud, skickas med telefax eller e-post. Besvär kan anföras till Vasa förvaltningsdomstol även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adress <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#sv>. Besvärsskriften ska vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före ämbetsverkets öppethållningstid löper ut. Ett besvär som lämnas in elektroniskt (telefax, e-post, e-tjänst) ska skickas så att det senast den sista dagen av besvärstiden före ämbetsverkets öppethållningstid löper ut i sin helhet är tillgängligt i ämbetsverkets mottagande enhet eller i datasystemet. Bestämmelser om anförande av besvär finns dessutom i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). Inlämning av besvär och bilagor per post, elektroniskt eller genom bud sker på avsändarens eget ansvar. Den som är intagen på en sluten anstalt får inom besvärstiden även lämna besvaren till den som förordnats att sköta denna uppgift i anstalten, eller till chefen för anstalten. Denna person ska utan dröjsmål sända besvaren till den behöriga domstolen eller myndigheten.

Rättegångsavgift

För behandlingen i förvaltningsdomstolen uppbärs av ändringssökanden en rättegångsavgift på 260 €. I lagen om domstolsavgifter (1455/2015) stadgas separat om vissa fall, i vilka avgift inte uppbärs.

Vasa förvaltningsdomstol

Besöksadress: Korsholmsplanaden 43, Vasa, 4 vån.

Postadress: PB 204, 65101 Vasa

Telefon: Registratur 029 56 42780

Telefonväxel: 029 56 42611

Fax: 029 56 42760

E-post: vaasa.hao@oikeus.fi

Öppethållningstid: må-fre kl. 8.00-16.15

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#sv>

Tämä asiakirja EPOELY/160/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument EPOELY/160/2018 har godkänts elektroniskt

Viitaniemi Katja 27.07.2020 14:49

Petäjä-Ronkainen Anne-Kristiina 27.07.2020 14:49